

Advies bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring van de lokale besturen

Inhoudsopgave

Inleiding en situering	p.2
Deel I: Gemeenschappelijke bekommernissen voor cultuur-, jeugd- en sportbeleid naar aanleiding van de wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring van de lokale besturen	p.3
Deel II: Advies Sectorraad Kunsten en Erfgoed	p.5
Deel III: Advies Sectorraad Sociaal Cultureel Werk	p.7
Deel IV: Advies Vlaamse Sportraad	p.10

INLEIDING

Op 30 januari 2015 hechte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan lokale besturen, alsook aan de bijhorende memorie van toelichting.

Op 9 februari 2015 ontving de SARC een adviesvraag van viceminister-president Homans.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed behandelde de adviesvraag via de schriftelijke procedure.

De Sectorraad Sociaal Cultureel Werk behandelde de adviesvraag op 23 februari 2015.

De Vlaamse Sportraad behandelde de adviesvraag op de plenaire vergadering van 19 februari 2015.

De Algemene Raad keurde het advies goed op 27 februari 2015.

SITUERING

Het voorontwerp van decreet geeft uitvoering aan de beleidsintenties in het Regeerakkoord. Een aantal sectorale en aan voorwaarden gebonden subsidies aan steden en gemeenten maken plaats voor een verruimde basisfinanciering.

In hoofdstuk II wordt het toepassingsgebied van de betrokken sectorale decreten beperkt tot de gemeenten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest/VGC en tot de faciliteitengemeenten in de Vlaamse rand rond Brussel.

Hoofdstuk III voegt enkele artikels toe aan het decreet betreffende het Gemeentefonds. De totaliteit van de bedragen die als subsidie werden toegekend aan lokale besturen in het kader van de betrokken sectorale decreten, worden aan het Gemeentefonds toegevoegd als aanvullende dotatie. Dit gebeurt op basis van het bedrag dat gemeenten voordien ontvingen. De oorsprong van deze bedragen is traceerbaar, maar ze worden niet geormerkt. De bedragen worden ook niet meer geïndexeerd.

Deze wijziging gaat in vanaf het begrotingsjaar 2016.

Deel I. Gemeenschappelijke bekommernissen voor cultuur-, jeugd- en sportbeleid naar aanleiding van de wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring van de lokale besturen

De **Sectorraad Kunsten en Erfgoed**, de **Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk** en de **Vlaamse Sportraad** van de SARC brengen ieder een eigen onderbouwd en beargumenteerd advies uit over de nieuwe aanpak voor lokale subsidiëring voor hun sector.

Om het draagvlak van het advies extra kracht bij te zetten, plaatst de **Algemene Raad** van de SARC, waarin al deze sectoren vertegenwoordigd zijn, de **gemeenschappelijke bekommernissen en bedenkingen** bij wijze van inleiding in het daglicht.

De prijs van de vrijheid?

Het proces van deregulering, responsabilisering en autonomie voor lokale besturen is al enige tijd aan de gang. Terwijl nog geen drie jaar geleden decreten werden goedgekeurd waarbij Vlaanderen ondersteuning en stimulering bood aan het lokale niveau door gemeenten aan te moedigen om mee te werken aan het realiseren van Vlaamse beleidsprioriteiten voor cultuur, jeugd en sport, trekt het Regeerakkoord 2014-2019 een andere kaart. Er is sprake van een groter vertrouwen in en meer beleidsvrijheid voor de steden en gemeenten. Ook wat de financiële relaties betreft, streeft men naar vereenvoudiging en transparantie.

De Vlaamse subsidies voor cultuur, jeugd en sport worden overgedragen aan het Gemeentefonds en zullen in de toekomst niet meer worden geïndexeerd. Ze zijn traceerbaar maar niet geormerkt. Dat wil zeggen dat de gemeenten de subsidies niet meer voor die sectoren moeten gebruiken. De voorwaarden voor kwaliteit en professionele omkadering die gepaard gingen met de Vlaamse subsidies vallen weg.

De gemeenten riskeren in de problemen te komen voor wat betreft de financiering van hun cultuur-, jeugd- en sportbeleid, nu de middelen niet meer worden geïndexeerd. Het gaat hier immers de facto om een verdoken besparing.

De kans is reëel dat zonder oormerking de professionele omkadering en de kwaliteit van het lokale beleid onder druk komen te staan. De SARC roept de lokale besturen daarom op hier aandacht voor te hebben.

Wie bepaalt en wie betaalt het bovenlokale niveau?

Ongeveer parallel met de responsabilisering en autonomie voor lokale besturen voor wat betreft cultuur, jeugd en sport, verliezen de provincies hun persoonsgebonden bevoegdheden, waaronder cultuur, jeugd en sport. Deze bevoegdheden, in principe inclusief de middelen¹, worden, al naargelang van de situatie, overgenomen door het lokale of het Vlaamse niveau. In de Beleidsnota Cultuur lezen we: 'De persoonsgebonden bevoegdheden van de provincies zullen overgeheveld worden naar ofwel het lokale niveau ofwel naar de Vlaamse overheid. De overheveling van deze taken en bevoegdheden gebeurt steeds met bijhorende budgettaire middelen, patrimonium, personeelsleden en rechten en verplichtingen.'

¹ Regeerakkoord 2014-2019: 'We integreren de provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing in de basisheffing en realiseren hierop een besparing. Met de opbrengst van deze bijkomende basisheffing financieren we, na aftrek van besparing en van het bedrag dat nodig is ter financiering van de voorheen door de provincies uitgeoefende persoonsgebonden bevoegdheden die overgenomen worden door de Vlaamse overheid en door de gemeenten, de dotaties van de Vlaamse overheid aan de provincies.'

Vlaanderen zal de regionale rol van de provincies moeten overnemen.
Zal er differentiatie mogelijk blijven per regio? Hoe wil Vlaanderen de regierol opnemen:
sturend of ondersteunend?

De SARC vraagt uitdrukkelijk dat de overheveling van de taken van de provincies voor cultuur, jeugd en sport steeds gebeurt met de bijhorende budgettaire middelen, patrimonium, personeelsleden en rechten en verplichtingen.

Naar een nieuwe kaderstellende rol voor de Vlaamse overheid

De beleidsruimte en vrijheid voor lokale besturen wordt groter, de Vlaamse sturing kleiner. Om na te gaan waar de Vlaamse sturing verder kan worden beperkt ten voordele van de grotere beleidsruimte van de steden en gemeenten, richtte de Vlaamse overheid een 'paritaire commissie' op (met vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid en de lokale besturen). Een werkgroep vrije tijd binnen deze commissie zal in kaart brengen welke rol de Vlaamse overheid nog kan spelen als kaderstellende overheid binnen de nieuwe context en hoe kan tegemoet gekomen worden aan de informatiebehoeften van de Vlaamse overheid.

De bevoegde administraties, met name het Agentschap Kunsten en Erfgoed, het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen en Bloso, die onder meer instaan voor het uitbetalen, opvolgen en controleren van de Vlaamse subsidies aan lokale besturen, zullen wat dit betreft in de toekomst een andere rol moeten spelen. De transitietrajecten² die momenteel bezig zijn of opgestart worden, bieden kansen om de 'nieuwe stijl ondersteuning' aan de lokale besturen vorm te geven.

Alle andere betrokkenen, zoals de politieke verantwoordelijken, de ambtenaren op het lokale niveau, de mensen in de steunpunten en federaties, de vrijwilligers op het terrein, zullen zich eveneens moeten aanpassen aan de nieuwe situatie.

Het is dus belangrijk om onverwijld de nodige sensibilisering, informatie-uitwisseling en begeleiding verder te zetten of op te starten. Ook voor een feitengestuurd lokaal beleid is het noodzakelijk te beschikken over vergelijkbare en gedetailleerde informatie op geaggregeerd Vlaams niveau over bestedingen, participatie en aanbod binnen het beleidsdomein. De gevolgen van deze wijziging moeten gemonitord en geëvalueerd worden, om waar nodig in te grijpen.

De sectoren vragen om een lange termijn visie uit te werken die verder gaat dan het inspelen op opportuniteiten. Het kan gaan om project- of impulssubsidies, het ondersteunen van visieontwikkeling en het opbouwen en het delen van kennis en know how.

Overleg met de sectorale steunpunten, federaties en belangenbehartigers is nodig om hun opdrachten en initiatieven op deze nieuwe ontwikkeling te enten.

² De opname van de intern verzelfstandigde agentschappen 'Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen' (KMSKA), 'Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen' en 'Kunsten en Erfgoed' in het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (realisatie tegen 1 april 2015) en de bundeling van de bevoegdheden in verband met sport in één agentschap Sport Vlaanderen (realisatie tegen 1 januari 2016).

Goede raad is goud waard

Het huidige gemeentedecreet schrijft voor dat de gemeenten de burgers betrekken bij hun beleid. Naast het gemeentedecreet is er het cultuurpactdecreet dat bepaalt dat besturen alle filosofische en ideologische strekkingen moeten betrekken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid (inbegrepen jeugd- en sportbeleid) en hiervoor de nodige organen moeten voorzien.

Inspraak is dus verworven. Nieuwe vormen zijn mogelijk. Hierbij dienen lokale besturen ook aandacht te hebben voor het betrekken van mensen met de nodige expertise en ervaring voor wat betreft het cultuur-, jeugd- en sportbeleid.

De sectoren pleiten ervoor om het lokale inspraak- en participatiebeleid in de eerste plaats vorm te geven via structurele gemeentelijke adviesorganen voor cultuur, jeugd en sport. Deze vorm van advisering biedt de meeste garantie voor het opbouwen van expertise en ervaring.

Namens de Algemene Raad SARC,
Luk Verschueren, algemeen voorzitter
Iris Van Riet, algemeen secretaris

Deel II. Advies van de Sectorraad Kunsten en Erfgoed

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed adviseerde reeds meermaals over complementair cultuurbeleid. Meest recent kwam dit onderwerp aan bod in het *Advies over het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering voor wat betreft complementair kunsten- en cultureel erfgoedbeleid en over de geplande besparingen* van 26 september 2014³ en in het *Advies over de Beleidsnota Cultuur 2014-2019* van 10 november 2014⁴.

De sectorraad stelt vast en betreurt dat de aanbevelingen uit beide eerdere adviezen weinig gevolg hebben gekregen. Op de vraag om de middelen pas na het ontwikkelen van een weldoordachte visie op taakverdeling en doelstellingen (het reeds jaren noodzakelijke kerntakendebat) en mét oormerking over te hevelen, is niet ingegaan.

Het voorontwerp van decreet werd door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd, terwijl er nog geen duidelijkheid is over het geheel van de op til staande bestuurlijke hervormingen en andere beleidsingrepen - zoals de provinciale afslanking en de aangekondigde wijziging van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking - en hun gevolgen voor de lokale cultuurwerkingen. Tevens werden de resultaten van de regio-screening noch die van de commissie decentralisatie afgewacht alvorens een voorontwerp van decreet op tafel te leggen. Bovendien worden niet alle bepalingen van het Decreet Lokaal Cultuurbeleid gewijzigd. Het is onduidelijk wat er zal gebeuren met o.m. de bepalingen over subsidies aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor cultuurcommunicatie.

De sectorraad vindt dit alles getuigen van een gebrek aan visie.

Door het schrappen van de sectorale subsidies aan lokale besturen verdwijnen bovendien alle hefboomen voor Vlaamse beleid ten aanzien van de lokale cultuurwerkingen. Dit zal onder meer gevolgen hebben voor de afstemming van de productie van kunsten en de spreiding ervan. De middelen voor het lokaal cultuurbeleid zijn vooralsnog een nuttige hefboom om die afstemming te optimaliseren. Met de ongeoormerkte overheveling van de middelen geeft de Vlaamse Regering dit instrument echter uit handen. In dit licht wenst de sectorraad ook te wijzen op het advies van de SARC-Algemene Raad over de afstemming van productie van podiumkunsten en de spreiding ervan in de cultuurcentra⁵.

Wat cultureel erfgoed betreft is het frappant vast te stellen dat op amper drie jaar tijd een aantal hefboomen zijn verdwenen om erfgoed een zichtbare plaats te geven in het lokaal cultuurbeleid. Meer verankerde en zichtbare culturele huizen en werkingen zullen in de veranderde lokale beleidscontext voorlopig mogelijk nog wel standhouden (al is ook daarvoor uiteraard geen verzekerde garantie meer), maar voor het minder zichtbare erfgoedwerk, m.n. vrijwilligersinitiatieven, immaterieel cultureel erfgoed, depotwerking, etc. is de vrees veel groter.

Door de afhankelijkheid van plaatselijke beleidskeuzes dreigt ook de zorgvuldig opgebouwde structuur van performante openbare bibliotheken te eroderen. Het is mede door de tot nu toe geldende subsidievoorwaarden dat de bibliotheken een ruim publieksbereik en een kwaliteitsgericht collectie- en publieksbegeleidingsbeleid hebben.

Zoals reeds gesteld in zijn advies bij de Beleidsnota 2014-2019 hoopt de sector de komende maanden een constructief gesprek met de minister te kunnen voeren over een alternatieve

³ http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/SR_ke/adviezen/20140926-advies-plannen-complementair-KE-beleid.pdf

⁴ http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/SR_ke/adviezen/20141110-advies-beleidsnota-cultuur.pdf

⁵ Beide adviezen zijn op dezelfde dag voor goedkeuring door de AR geagendeerd. Eventueel kan hier dus nog een link naar het goedgekeurde advies en/of de datum ervan worden toegevoegd.

Advies bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring van de lokale besturen

band met de Vlaamse overheid, waarbij de bovenlokale opdrachten van vb. de cultuurcentra gekaderd kunnen worden in een Vlaams cultuurbeleid.

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Heidi De Nijn, voorzitter

Herman Baeten, ondervoorzitter

Lieselotte Moortgat, secretaris

Deel III. Advies van de Sectorraad Sociaal Cultureel Werk

Bij het begin van de bespreking over het voorliggend voorontwerp van decreet, betreft de sectorraad dat -ondanks de grote impact voor het lokaal jeugdbeleid- de Vlaamse Jeugdraad niet om advies werd gevraagd.

SITUERING

De doelstellingen van het decreet Lokaal Cultuurbeleid en een aantal bepalingen omtrent het lokaal cultuurbeleid worden verengd tot de randgemeenten. Enkel de randgemeenten vallen zo binnen het toepassingsgebied van de bepalingen rond het gemeentelijk cultuurbeleid, de openbare bibliotheek en het cultuurcentrum. Onder titel 3, hoofdstuk 6 worden Antwerpen en Gent geschrapd als grootstedelijke gebieden.

De bepalingen omtrent organisaties met een specifieke opdracht blijven ongewijzigd, evenals de intergemeentelijke samenwerking voor afstemming van het cultuuraanbod en de communicatie, de organisatie van het overleg en de advisering van het gemeentelijk cultuurbeleid en de bepalingen omtrent de provincies (o.a. het streekgericht bibliotheekbeleid).

De wijzigingen aan het decreet betreffende het lokaal en provinciaal jeugdbeleid beogen eveneens een verenging van het toepassingsgebied tot de randgemeenten en de VGC.

ADVIES

In eerdere adviezen⁶ uitte de SARC reeds haar bezorgdheden omtrent het voeren van een kwalitatief lokaal cultuur –en jeugdbeleid. Meer recent (17 september 2014) bracht de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk advies uit over de overheveling van de sectorale middelen voor het lokaal jeugd -en cultuurbeleid naar het Gemeentefonds. Ook in het advies bij de beleidsnota's Cultuur en Jeugd 2014-2019 vroeg de sectorraad aandacht voor structurele inspraak in het kader van de bestuurlijke hervormingen.

Na het doornemen van het ontwerpdecreet, wijst de sectorraad graag opnieuw op enkele knelpunten met de vraag hier nog oplossingen voor te voorzien in de definitieve tekst.

Een overzicht van de aanvullende dotatie per gemeente -ter vervanging van diverse decreten- gaat als bijlage bij het voorontwerp van decreet. Over de **provinciale middelen** waar de betrokken lokale actoren beroep op doen, is vooralsnog geen duidelijkheid. De toegevoegde lijst met gemeentelijke middelen geeft daarom nog geen volledig beeld van hun budgettaire toekomst. De sectorraad heeft geen zicht op het referentiejaar dat gehanteerd zal worden bij de inventarisatie van de provinciale middelen en wijst op het belang van een representatief referentiejaar en de lokale realiteit.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk stelt vast dat, naast de eerder doorgevoerde besparingen in 2015, de middelen vanaf nu niet geïndexeerd worden, waardoor ze geleidelijk aan zullen verdampen binnen het groter geheel. Omdat het leeuwendeel van de middelen binnen het decreet Lokaal Cultuurbeleid werden verantwoord vanuit de ondersteuning van professionals, zal dit hoe dan ook effecten hebben op de lokale professionalisering. Op die manier betalen de lokale besturen op termijn een hoge prijs voor de – eerder symbolische – toename van de autonomie (die in de feiten al zeer groot was). En voor de Vlaamse overheid is dit hoofdzakelijk een besparingsoperatie. Tenzij...de Vlaamse regering telkens de niet doorgestorte 'indexeringsruimte' (ca. 1,5 miljoen) aanwendt voor een impulsbeleid.

⁶ Onder meer het advies betreffende het lokaal jeugd- en cultuurbeleid van 8/12/2011 en het advies bij het Planlastendecreet van 27/01/2011.

De Sectorraad Sociaal-Cultureel werk ziet kansen in het vrijwaren van dergelijke **impulssubsidie of impulsbeleid** die niet geïntegreerd wordt in de algemene basisfinanciering aan lokale besturen. Op die manier kan deze subsidie aangewend kunnen worden om verbindingen te creëren in de tussenruimte tussen lokaal bestuur en middenveld/burger, op zoek naar slimme vormen van samenwerking en burgerschap. Dit komt tegemoet aan de nood aan creatieve en duurzame oplossingen op maat van de lokale realiteit en kan een antwoord bieden op vragen waarmee zowel lokale overheden als middenveldorganisaties worstelen. Met de geplande overheveling geeft de Vlaamse overheid haar hefboomen uit handen. Dit mag niet ten koste gaan van de opgebouwde **professionele omkadering**. Er moet een actieve relatie blijven tussen Vlaanderen en de lokale besturen. Op die manier kan de Vlaamse overheid de lokale besturen blijvend uitdagen en responsabiliseren voor het voeren van een kwalitatief lokaal jeugd- en cultuurbeleid.

Conclusie: Voor de sectorraad SCW moet de responsabilisering van lokale besturen aangevuld worden door stimulansen en ondersteuning vanuit een Vlaams niveau.

De sectorraad herhaalt ook haar bezorgdheid over de organisatie van de **lokale inspraak en participatie**. De lokale adviesraden werken op een hoge graad van vrijwilligheid, in tegenstelling tot lokale ambtenaren en het gemeentebestuur. Om huidige tekortkomingen in het lokale adviesstelsel weg te werken moet ingezet worden op het ondersteunen en creëren van modellen om open participatie- en communicatieplatformen te ontwikkelen. In deze zoektocht moet ook kennis over procesbegeleiding en participatievraagstukken worden ingebracht. Structurele inspraakkanalen zijn ook in deze aanpak nodig om processen van inspraak mogelijk te maken. Dit motiveert de noodzaak om structurele inspraakkanalen te behouden en benoemen minstens zo lang er geen evenwaardige alternatieven zijn.

De regioscreening van de Vlaamse overheid geeft de **samenwerkingsverbanden** weer per gemeente. Dat deze samenwerkingsverbanden toenemen kent volgens De Rynck⁷ twee grote groepen van motieven. Ten eerste is er de toename van het aantal en de complexiteit van lokale taken. Anderzijds is er ook de financiële druk en de kritische kijk op overheidsoptreden. De nood aan bovenlokale aanpak en schaalvergroting groeit. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk vraagt om kaders te creëren om deze samenwerkingen vorm te geven, met voldoende ruimte voor maatwerk.

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen,
Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiere, secretaris

⁷ De Rynck, F., 'Werken in netwerken. Gemeenten 3.0', *Lokaal*, 01.09.2013: 33-41.

Deel IV. Advies van de Vlaamse Sportraad

De Vlaamse Sportraad had op zijn plenaire vergadering van 19 februari 2015 een gesprek over de teksten met Sonia Vanden Broeck van Bloso en David Nassen van het ISB en bracht daarbij het volgende advies uit.

ADVIES

In het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 las de Vlaamse Sportraad het volgende:

“We integreren volgende sectorale subsidies aan lokale besturen in het Gemeentefonds: lokaal cultuurbeleid, lokaal jeugdbeleid, lokaal sportbeleid, flankerend onderwijsbeleid, bestrijding kinderarmoede, gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, integratiesubsidies. De verdeling van het totale bedrag dat hierdoor wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds, zal gebeuren overeenkomstig het aandeel dat de gemeenten in 2014 krijgen uit al deze subsidieregelingen samen. De groeivoet van het Gemeentefonds is niet van toepassing op dit bedrag. Voor de gemeenten in het Brussels hoofdstedelijk gewest en voor de faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand blijft de huidige regeling van kracht.”

Het voorontwerp van decreet dat diverse decreten wijzigt over de subsidiëring van de lokale besturen geeft uitvoering aan het Vlaams Regeerakkoord en de Beleidsnota Sport.

Het voorliggende voorontwerp van decreet stelt een aantal tekstuele aanpassingen voor in het huidige decreet lokaal sportbeleid. Ten eerste wordt een definitie van “*randgemeenten*” toegevoegd. In hoofdstuk 2 wordt de term “*gemeenten*” vervangen door “*randgemeenten*”. In hoofdstuk 4 over de ondersteuning van lokale besturen door begeleidende organisatie ISB worden “*de Vlaamse beleidsprioriteiten Sport voor Allen*” geschrapt en vervangen door “*het lokaal sportbeleid*”. De gewijzigde vorm van het decreet lokaal sportbeleid zal nog in een latere beweging aangepast worden in functie van toekomstige evoluties (zoals bijvoorbeeld de wijziging van het decreet sportfederaties en de rol van de provincies).

De sectorale kredieten voor sport komen overeen met circa 10% van het totaal budget aan sectorale middelen. Met dit voorontwerp van decreet zijn geen waarborgen dat de gemeenten deze middelen zullen inzetten voor sport. Gelet op het feit dat gemeentebesturen, zeker met de invoering van het decreet ‘sport voor allen’ (later decreet lokaal sportbeleid), geresponsabiliseerd worden in het voeren van een lokaal sportbeleid, vertrouwt de Vlaamse Sportraad er op dat er zal blijven ingezet worden op sport in de gemeenten. Volgens de Vlaamse Sportraad heeft de aanwezigheid van een sportfunctionaris en een lokale sportraad als adviesorgaan aan het college van burgemeester en schepenen in het verleden steeds zijn degelijkheid bewezen voor de sport.

De Vlaamse Sportraad geeft het voorontwerp een gunstig advies: het principe van meer autonomie, initiatief en responsabilisering van de lokale besturen, in combinatie met het verminderen van de administratieve plan- en rapporteringslasten, is positief. Voor Bloso is dit een goede kans om een nieuwe coachende rol op te nemen (minder sturend en meer ondersteunend). Bovendien kunnen gemeenten vlotter vanuit een geïntegreerde visie werken aan een lokaal sportbeleid, in samenwerking met andere sectoren. De gemeentebesturen hebben met deze decreetswijziging zelfs de vrijheid om meer sectorale middelen in te zetten op sport.

Er zijn echter een paar opmerkingen die de Vlaamse Sportraad wenst te maken in verband met dit voorontwerp van decreet:

Goed bestuur ten opzichte van de lokale besturen?

Op korte termijn wordt het decreet lokaal sportbeleid afgeschaft. Dit is abrupt, zeker gezien het feit dat de laatste regelgeving amper een jaar geleden in voege is getreden. De subsidiëring van lokale besturen voor het realiseren van een lokaal Sport voor Allen-beleid via het decreet lokaal sportbeleid gebeurde immers vanaf januari 2014. De steden en gemeenten (én de Vlaamse administratie) hebben inspanningen (budget, tijd, personeel) geleverd om mee te gaan in de nieuwe regelgeving, om ruim een jaar later te vernemen dat de Vlaamse regels opnieuw zullen veranderen vanaf 2016. Het is jammer dat deze sportdiensten door de wijziging niet noodzakelijk de vruchten zullen plukken van hun investeringen.

De Vlaamse Sportraad las in de nota van de Vlaamse Regering een opmerkelijke uitspraak: “*Onvoorwaardelijke basisfinanciering verdient de voorkeur op voorwaardelijke sectorale financiering*”. De keuze om de sectorale subsidies te integreren in het Gemeentefonds is een politieke beslissing, maar dit argument is ongelukkig gekozen. Zo is de Vlaamse Sportraad absoluut overtuigd van de meerwaarde van sectorale subsidiëring, en vindt de Vlaamse Sportraad dat voorwaardelijke financiering absoluut positief kan zijn, indien de voorwaarden rekening houden met het in het ontwerpdecreet vervatte principe van verhoogde lokale autonomie.

De beslissing om deze wijziging al in 2016 te laten invoeren wijst niet op een duurzaam en consistent beleid ten opzichte van de lokale besturen.

De Vlaamse Sportraad vraagt zich bovendien af waarom het voorontwerp van decreet geen overgangperiode heeft voorzien of waarom er niet werd gewacht op een tussentijdse evaluatie van het decreet lokaal sportbeleid.

De Vlaamse Sportraad gaat akkoord met het principe van meer autonomie, maar betreurt de timing van de integratie van de lokale subsidies.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Randgemeenten

De ontwikkeling van een Vlaams sportbeleid via de Vlaamse Gemeenschapscommissie en in de Vlaamse Rand wordt gewaarborgd, wat de Vlaamse Sportraad waardeert.

De Vlaamse Sportraad vindt het wel merkwaardig dat de autonomie daar – zeker wat betreft de VGC – niet gerespecteerd wordt en de VGC in strak carcan moet blijven werken. Om de VGC ten volle te responsabiliseren in het uitvoeren van haar (sport)opdrachten pleit de meerderheid van de leden er voor om ook de autonomie van de VGC maximaal in te vullen.

Bovendien vraagt de Vlaamse Sportraad zich af waarom vzw De Vlaamse Rand niet méér wordt ingezet voor de ontwikkeling en begeleiding van een sportbeleid in de randgemeenten. Vzw De Vlaamse Rand is immers een geschikt instrument van het Vlaams beleid in de Vlaamse Rand rond Brussel en beschikt over een goed beeld en goede samenwerking met de Vlaamse bestuurders in de Rand.

Specifiek voor de Vlaamse randgemeenten maakt de Vlaamse Sportraad een bijkomende opmerking.

Vermits de huidige regeling (voorlopig) hetzelfde blijft in de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Brusselse gemeenten en de randgemeenten, zorgt de integratie van sectorale subsidies in het Gemeentefonds in de randgemeenten voor een tweespalt tussen de randgemeenten die wel en niet zijn ingestapt in de Vlaamse Beleidsprioriteiten Sport Voor Allen. De randgemeenten die niet zijn ingestapt in de Vlaamse Beleidsprioriteiten Sport Voor Allen kunnen immers in de toekomst nog wél instappen in de gewijzigde (en vermoedelijk afgezwakte) Vlaamse Beleidsprioriteiten.

De Vlaamse Sportraad vindt het merkwaardig dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse randgemeenten de enige lokale besturen in Vlaanderen zullen zijn die zich verplicht moeten houden aan de Vlaamse Beleidsprioriteiten.

De Vlaamse Sportraad vreest dat de randgemeenten die de inspanningen hebben geleverd om te voldoen aan de Vlaamse voorwaarden met dit voorstel van decreet aan het kortste eind zullen trekken.

De jaarlijkse dotatie in het Gemeentefonds

In het Vlaams Regeerakkoord werd aangekondigd dat de nieuwe aanvullende dotatie in het Vlaams Gemeentefonds zal gebeuren overeenkomstig het aandeel dat de gemeenten in 2014 krijgen uit de sectorale subsidieregelingen en dat dit bedrag niet wordt geïndexeerd:

“De verdeling van het totale bedrag dat hierdoor wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds, zal gebeuren overeenkomstig het aandeel dat de gemeenten in 2014 krijgen uit al deze subsidieregelingen samen. De groeivoet van het Gemeentefonds is niet van toepassing op dit bedrag.”

De Vlaamse Sportraad heeft echter begrepen dat de Vlaamse Regering overweegt om de jaarlijkse dotatie te baseren op de aangepaste cijfers van 2015 (vermindering van subsidies 2014 met correctiefactor 5%), in plaats van het volledige subsidiebedrag van 2014.

De jaarlijkse dotatie is een vast bedrag dat in principe niet meer zal wijzigen.

Volgens het voorontwerp van decreet wordt de aanvullende dotatie voor lokale besturen dus niet geïndexeerd (in tegenstelling tot het bedrag in het Gemeentefonds) en houdt de dotatie ook geen rekening met toekomstige demografische ontwikkelingen.

De Vlaamse Sportraad merkt op dat, in tegenstelling tot het afschaffen van de indexering van de sectorale subsidies, de sportsubsidies voor de VGC, de randgemeenten en ISB wel geïndexeerd blijven.

De Vlaamse Sportraad vraagt de Vlaamse Regering om niet te knippen in de beloofde bedragen en de lokale besturen de jaarlijkse dotatie uitkeert waar ze recht op hebben, namelijk het *volledige* subsidiebedrag dat werd voorzien in de begroting van 2014.

De Vlaamse Sportraad vraagt dat de jaarlijkse dotatie wél wordt geïndexeerd binnen het Gemeentefonds.

Ook voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt gevraagd om het volledige subsidiebedrag uit te keren, met indexering, en bij voorkeur geïntegreerd binnen een algemene dotatie aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De operatie mag niet gepaard gaan met een verdoken besparing. Indien de Vlaamse Regering bijkomende middelen zoekt om de jaarlijkse dotatie te kunnen uitbetalen of om de indexering ervan te kunnen financieren, mag dit volgens de Vlaamse Sportraad nooit gebeuren binnen bestaande totaalbudget van de sportsector en ten koste van de actoren die binnen dat sportbudget gesubsidieerd of gefinancierd worden

De rol van Bloso en de Vlaamse overheid

Dit voorontwerp van decreet zal de relatie tussen Bloso en de lokale besturen grondig wijzigen. De Vlaamse Sportraad heeft vernomen dat de lokale besturen per provincie worden bevroegd over hun toekomstige verwachtingen van Bloso. Op basis van deze bevraging zal er een overleg worden georganiseerd met het ISB.

De mogelijke taken die Bloso voor ogen heeft, zijn onder andere: het ondersteunen van de regiowerking, het aanbieden van lesgeverskredieten en stimulering via projectmatige ondersteuning. Daarbij werd aangegeven dat in toekomstige initiatieven het principe van autonomie van de lokale besturen steeds moet worden gerespecteerd. Bovendien moet er rekening worden gehouden met de toekomstige rol van de provincies en de transitie van Bloso naar het eengemaakte Agentschap Sport Vlaanderen.

Volgens de nota aan de Vlaamse Regering moet de opgerichte paritaire commissie
“nagaan welke rol de Vlaamse overheid nog kan spelen als kaderstellende overheid
binnen deze nieuwe context en [onderzoeken] hoe kan tegemoet gekomen worden aan
de informatiebehoeften van de Vlaamse overheid”.

De Vlaamse Sportraad is tevreden met de oprichting van de “paritaire commissie” en beaamt de doelstellingen ervan.

De Vlaamse Sportraad vindt het positief dat Bloso tracht in te spelen op de vragen van de lokale besturen (inclusief de Vlaamse Gemeenschapscommissie). De eventuele ondersteuning door Bloso aan projectmatige initiatieven moet duurzaam zijn en gebeuren vanuit een geïntegreerde visie, en vooral *op vraag* van de lokale besturen.

De Vlaamse Sportraad vindt het belangrijk dat de taakverdeling tussen Bloso en het ISB goed wordt afgebakend en efficiënt wordt georganiseerd. Uiteraard moet dit duidelijk worden gecommuniceerd met de sportsector.

De Vlaamse Sportraad staat achter de oprichting van de paritaire commissie

Behoud ondersteuning voor lokale besturen door ISB

De Vlaamse Sportraad is tevreden dat het voorontwerp van decreet ondersteuning voorziet voor de begeleiding van lokale besturen door ISB en dat de middelen voor deze ondersteuning aan de sportsector gewaarborgd blijven. Het is bovendien positief dat het voorontwerp van decreet de opdracht open trekt naar het lokaal sportbeleid in plaats van enkel de sportdiensten te begeleiden in functie van de Vlaamse Beleidsprioriteiten Sport Voor Allen.

Het kan interessant zijn om de opdracht inzake het ter beschikking stellen van informatie en kennis (helpdeskfunctie, organisatie vorming, uitwerken van praktijkvoorbeelden en informatieverspreiding) te verduidelijken. Concreet stelt de Vlaamse Sportraad voor om in Art.24, 2° van het decreet lokaal sportbeleid de termen “de Vlaamse beleidsprioriteiten Sport voor Allen” te wijzigen in “het lokaal sportbeleid”.

De Vlaamse Sportraad is tevreden dat de ondersteuning door het ISB wordt gegarandeerd.

Belang van monitoring

Volgens Vlaamse Sportraad moet op een gegeven moment een evaluatie worden georganiseerd om de gevolgen van de integratie van de sectorale subsidies goed in kaart te brengen. De monitoring moet minstens handelen over de impact op de financiële draagkracht van de sportclubs (gezien het wegvallen van beleidsprioriteiten 1 en 2), het voortbestaan van de aparte functie van sportfunctionaris en het bestaan van lokale sportraden. De Vlaamse Sportraad pleit om de inzet van de sectorale middelen jaarlijks te monitoren vanaf 2016 in de geest van planlastenverlaging en administratieve vereenvoudiging. Liefst gebeurt dit binnen de sportsector zodat de monitoring zo specifiek en relevant mogelijk gebeurt.

De Vlaamse Sportraad vraagt wel om art.34 in de decreet lokaal sportbeleid te schrappen. Het is immers niet meer dan normaal dat een gemeente op vraag van de Vlaamse regering informatie ter beschikking stelt. Indien het artikel behouden blijft, zou de term “*randgemeenten*” de term “*gemeenten*” moeten vervangen.

De Vlaamse Sportraad vraagt dat de gevolgen van de integratie van sectorale subsidies wordt geëvalueerd. De Vlaamse overheid moet zoeken naar een evenwichtige manier om de inzet van de jaarlijkse dotatie op te volgen. De monitoring moet voldoen aan de informatiebehoefte, maar ook de geest van planlastenvermindering (zoals voorzien in het Planlastendecreet) respecteren.

Technische opmerkingen

Advies bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring van de lokale besturen

27 februari 2015

Tot slot formuleert de Vlaamse Sportraad een aantal technische opmerkingen:

- Volgens het voorontwerp van decreet wordt vanaf hoofdstuk 4 de term “sport voor allen beleid” vervangen door “lokaal sportbeleid”, maar in alle voorgaande hoofdstukken blijft de terminologie “sport voor allen beleid” gehandhaafd. Waarom geen eenvormigheid?
- Waarom wordt de verwijzing naar het planlastendecreet (artikel 2, 13°) niet geschrapt in het decreet lokaal sportbeleid?
- Heeft artikel 7 van het decreet lokaal sportbeleid nog zin, vermits dit artikel in de toekomst enkel van toepassing zal zijn op de VGC en de randgemeenten. Is het niet zinvoller om daar de vrijheid te laten aan de VGC en de randgemeenten (= administratieve lastenverlaging)?
- De Vlaamse Sportraad vermoedt dat in artikel 15 de notie “*gemeentebestuur*” moet gelezen worden als “*gemeentebestuur van een randgemeente*”?
- De aanpassing van artikel 24, 2°, waarbij expliciet de notie “provincies” wordt ingevoerd, lijkt de Vlaamse Sportraad merkwaardig want dat zou betekenen dat ISB een rol te vervullen heeft ten aanzien van de provincies.
- De Vlaamse Sportraad vraagt zich af wat het verschil is tussen de bijlage die werd toegevoegd aan het voorontwerp van decreet (‘Bijlage 1: Aanvullende dotatie ter vervanging van de diverse sectorale subsidies’ – zie document VR 2015 3001 DOC.0084/2BIS) en de andere bijlage die een overzicht geeft van de aanvullende dotatie (zie document VR 2015 3001 DOC.0084/4BIS). De totaalbedragen zijn immers telkens hetzelfde, namelijk 130.541.349 EUR, maar de bedragen per stad of gemeente komen niet steeds overeen (zie bijvoorbeeld de bedragen van gemeente Aalst).

Conclusie

De Vlaamse Sportraad geeft het voorontwerp van decreet een gunstig advies.
--

Namens de Vlaamse Sportraad,

Frank Bulcaen, voorzitter van de Vlaamse Sportraad

Sophie Cools, ondervoorzitter

Nai Han Lau, secretaris